

UZASADNIENIE

Powód (...)Spółdzielnia (...)w B.(dalej: (...)), pozwem wniesionym w dniu 5.10.2011 r., wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały numer 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (dalej: NZW) pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością B.(dalej: (...)) z dnia 28.04.2011 r., w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego, a także o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że jest wspólnikiem posiadającym 49% udziałów w spółce (...). W dniu 28.04.2011 r. odbyło się NZW pozwanej spółki, przedmiotem którego były obrady nad uchwałą zmieniającą umowę spółki w § 8 ust. 1. Powód głosował przeciwko uchwale i zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Uchwała ta jest sprzeczna z przepisami kodeksu spółek handlowych, co powoduje jej nieważność z mocy prawa. W dniu 15.06.2009 r. zostały podjęte dwie uchwały nr 10 i 11, których przedmiotem było podwyższenie kapitału zakładowego pozwanej spółki. (...)zaskarżyła te uchwały, wytaczając powództwo o stwierdzenie ich nieważności, w wyniku czego Sąd Okręgowy oraz Sąd Apelacyjny stwierdziły ich nieważność, a wyrok stał się prawomocny. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę zgłasza się do sądu rejestrowego w terminie 7 dni, celem dostosowania wpisów w rejestrze do zmienionego na skutek wyroku stwierdzającego nieważność uchwały. Przedmiotowa uchwała nie jest zgodna z art. 254 § 1 w zw. z art. 254 § 4 k.s.h. oraz z treścią wydanego w sprawie wyroków Sądów Okręgowego i Apelacyjnego stwierdzających nieważność uchwał nr 10 i 11, a także przepisami regulującymi obniżenie kapitału zakładowego. Konsekwencją stwierdzenia nieważności uchwały jest zawsze konieczność usunięcia wszelkich konsekwencji jej obowiązywania pomiędzy spółką a wspólnikami oraz organami spółki. W tej sprawie polegać to powinno na usunięciu wpisów w rejestrze, które uchwała bezpośrednio spowodowała swoją treścią i wpisów będących konsekwencją stanu prawnego wytworzonego zaskarżoną uchwałą. Chodzi tu w szczególności o kolejne uchwały podwyższające kapitał zakładowy podjęte niewłaściwą większością głosów, które były podejmowane sprzeczną ze stanem faktycznym i prawnym ilością głosów drugiego wspólnika – T. A., gdyż przyjmowały zwiększenie ilości głosów wspólnika na podstawie treści nieważnej uchwały. Kwestionowana uchwała nie uwzględnia tych okoliczności, co powoduje jej sprzeczność z przepisami.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...)wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że na NZW z dnia 28.04.2011 r. reprezentowany był cały kapitał zakładowy pozwanej spółki. Podjęto uchwałę nr 1 zmieniającą § 8 pkt 1 umowy spółki, któremu nadano brzmienie: „Kapitał zakładowy spółki wynosi 1.815,00 zł i dzieli się na 1.100 udziałów po 1.650,00 zł każdy”. Uchwała ta została podjęta w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego w W.z dnia 17.02.2010 r. oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r., w których stwierdzono nieważność uchwał nr 10 i 11 NZW pozwanej spółki z dnia 15.06.2009 r. Uchwała nr 10 dotyczyła podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 165.000,00 zł do kwoty 330.000,00 zł, zaś uchwała nr 11 regulowała kwestię objęcia nowych udziałów przez dotychczasowych wspólników. Unieważnienie tych uchwał pociągnęło za sobą konieczność zmiany brzmienia umowy spółki, która na dzień 28.04.2011 r. była sprzeczna ze stanem prawnym powstałym na skutek tych wyroków. Podwyższenie kapitału zakładowego o kwotę 165.000,00 zł okazało się nieważne, konieczne było ujawnienie tego w umowie spółki i w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS), zatem w dniu 28.04.2011 r., w miejsce dotychczasowego kapitału zakładowego w kwocie 1.980.000,00 zł, w umowie spółki wpisano kapitał w kwocie o 165.000,00 zł niższy, tj. w kwocie 1.815.000,00 zł, co zostało zgłoszone do KRS bez zbędnej zwłoki. Powód pominął istotne okoliczności dotyczące brzmienia umowy spółki, także w zakresie wysokości kapitału zakładowego, ilości oraz wysokości udziałów przysługującym poszczególnym wspólnikom, ujawnionych w KRS, według stanu wpisów obowiązującego w dniu podejmowania zaskarżonej uchwały, gdyż po dniu 15.06.2009 r. były dwukrotnie podejmowane uchwały o zmianie umowy spółki i o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki w trybie zmiany umowy spółki. Zmiany te dokonane były zgodnie z prawem, uwzględniały kwalifikowaną większość głosów wspólnika T. A.oraz zostały ujawnione w KRS. Obie te zmiany umowy spółki zostały poddane kontroli sądu rejestrowego, zostały uznane za prawidłowe i zgodne z prawem. Tym samym kolejne podwyższenia kapitału zakładowego oraz ich skutki, co do wysokości

kapitału zakładowego oraz ilości udziałów, należało uwzględnić podczas podejmowania zaskarżonej niniejszej przez powoda uchwały. W wyniku uprawomocnienia się wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r. Zgromadzenie Wspólników (...)zobligowane było podjąć uchwałę, która dostosowywała treść umowy spółki obowiązującej w dniu podjęcia skarżonej uchwały do treści tego wyroku oraz do treści poprzedzającego wyroku Sądu Okręgowego w W., gdyż nieważne stało się podwyższenie kapitału zakładowego o kwotę 165.000,00 zł, tj. do kwoty 330.000,00 zł, poprzez ustanowienie 100 nowych udziałów wartości 1.650,00 zł każdy, które zostały objęte w całości przez wspólnika T. A.. Biorąc pod uwagę stan wpisów obowiązujących w dniu podejmowania skarżonej uchwały, pozwany zobowiązany został do zmiany umowy spółki i dostosowania jej treści do treści zapadłych wyroków, w zakresie kapitału zakładowego niższego o 165.000,00 zł, jak i w zakresie ilości udziałów wspólnika T. A., pomniejszych o 100 udziałów.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 23.01.1994 r. w KRS została zarejestrowana spółka (...), której wspólnikami zostali T. A.i (...)Spółdzielnia (...)w B., z tym, że T. A.objął 51 udziałów, zaś pozwany 49 udziałów (odpis z KRS, umowa spółki k. 9-15, 19-26).

W dniu 15.06.2009 r. odbyło się NZW pozwanej spółki, podczas którego podjęte zostały uchwały nr 10 i 11 w przedmiocie – odpowiednio – podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 165.000,00 zł do kwoty 330.000,00 zł i objęcia dodatkowych udziałów (bezsporne). W związku z powództwem wytoczonym przez (...), wyrokiem z dnia 17.02.2010 r. Sąd Okręgowy w W.(...)Wydział Gospodarczy, w sprawie (...), stwierdził nieważność tych uchwał, zaś apelacja spółki (...)została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W.(...)Wydział Cywilny z dnia 23.03.2011 r., w sprawie (...) (bezsporne k. 76, wyrok k. 55v).

W wyniku tego w dniu 28.04.2011 r. odbyło się NZW spółki, w obecności notariusza T. C., mającego siedzibę w W.. W porządku obrad znajdowało się m.in. podjęcie uchwały Zgromadzenia w sprawie zmiany § 8 pkt 1 umowy spółki, w celu dostosowania jego brzmienia do treści wyroku Sądu Okręgowego w W.(...)Wydział Gospodarczy z dnia 17.02.2010 r., sygn. akt (...), oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r., sygn. akt (...)- poprzez nadanie § 8 pkt 1 umowy spółki brzmienia: „Kapitał zakładowy spółki wynosi 1.815.000 (jeden milion osiemset piętnaście tysięcy) złotych i dzieli się na 1.100 udziałów po 1.650 złotych każdy”. Na tym Zgromadzeniu została podjęta uchwała nr I o treści: „Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników – w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego w W.(...)Wydział Gospodarczy z dnia 17.02.2010 r. w sprawie (...)oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r. w sprawie (...)– nadaje nowe brzmienie § 8 pkt 1 umowy spółki: Kapitał zakładowy spółki wynosi 1.815.000 (jeden milion osiemset piętnaście tysięcy) złotych i dzieli się na 1.100 (jeden tysiąc sto) udziałów po 1.650 złotych każdy”. Uchwała została podjęta w głosowaniu jawnym, przy czym za podjęciem uchwały oddano 1.051 głosów, przeciw 49 głosów. Pełnomocnik (...)M. G.zgłosiła sprzeciw, co zostało odnotowane w akcie notarialnym (akt notarialny k. 16-18).

W międzyczasie, w dniu 25.02.2010 r. sąd rejestrowy wpisał zmianę umowy pozwanej spółki w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 330.000,00 zł do kwoty 990.000,00 zł, w wyniku czego wspólnik T. A.objął łącznie 551 udziałów o łącznej wartości 909.150,00 zł (odpis z KRS k. 58-60). Natomiast uchwałą nr II NZW z dnia 4.01.2011 r. doszło do podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 990.000,00 zł do kwoty 1.980.000,00 zł i podziału tego kapitału na 1.200 udziałów po 1.650,00 zł każdy, z czego wspólnik T. A.objął 1.151 udziałów. Zmiana w tym przedmiocie została wpisana przez sąd rejestrowy w dniu 15.03.2011 r. Uchwała ta została jednak zaskarżona przez (...), która wniosła o stwierdzenie jej nieważności, ewentualnie jej uchylenie. Wyrokiem zaocznym z dnia 24.11.2011 r., wydanym w sprawie (...), Sąd Okręgowy w W.(...) Wydział Gospodarczy stwierdził nieważność tej uchwały. Od tego wyroku pozwany złożył sprzeciw (bezsporne k. 76, odpis z KRS, wyrok, sprzeciw k. 58-60, 69, 75).

W dniu 29.04.2011 r. pozwany złożył do sądu rejestrowego wniosek o zmianę kapitału zakładowego i liczby udziałów przysługujących wspólnikom zgodnie z uchwałą z dnia 28.04.2011 r. Wpis w tym przedmiocie został dokonany w dniu 27.05.2011 r. (wniosek, odpis z KRS k. 51-55, 58-60).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych odpisów dokumentów oraz bezspornych twierdzeń stron. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów, ani ich treści, zaś Sąd również nie miał wątpliwości, co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 252 § 1 k.s.h. osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250 k.s.h. przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenia nieważności uchwał wspólników sprzecznej z ustawą. Stosownie zaś do treści art. 252 § 3 k.s.h. prawo wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały. Upływ niniejszego terminu nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały.

Powództwo w trybie powyższego przepisu zostało wytoczone przez (...). Powód zachował termin do jego wniesienia, jako że uchwała została podjęta w dniu 28.04.2011 r., zaś pozew został wniesiony w dniu 5.10.2011 r. (k. 28). Ponieważ jednocześnie powód głosował przeciwko uchwale, a jego sprzeciw został zaprotokołowany, zachowany został warunek określony w art. 250 pkt 2 w zw. z art. 252 § 1 zd. 1 k.s.h.

Z aktu notarialnego (k. 16-18) wynika, że w dniu 28.04.2011 r. odbyło się NZW spółki (...). Prawdziwość materialna i formalna tego dokumentu nie była przez strony podważana w toku procesu, w formie zgłoszenia stosownych wniosków dowodowych. Biorąc pod uwagę, że w przedmiotowym zgromadzeniu brali udział wspólnicy ww. spółki, należy przyjąć, z braku dowodów przeciwnych, że zgromadzenie wspólników zostało zwołane przez zarząd, obradowało i podjęło stosowną uchwałę, która zaprotokołowana została zgodnie z treścią przepisu art. 248 § 1 i 2 k.s.h. Nadto zgodnie z art. 240 k.s.h. uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Jak wynika wprost z treści protokołu NZW spółki (...)z dnia 28.04.2011 r., w Zgromadzeniu tym brali udział wszyscy wspólnicy pozwanego oraz nikt nie zgłosił sprzeciwu do odbycia zgromadzenia, jak i jego porządku. Uchwała zmieniająca treść § 8 pkt 1 umowy spółki podjęta została wymaganą większością głosów. Jak stanowi art. 246 § 1 k.s.h., do zmiany umowy spółki wymagana jest kwalifikowana większość 2/3 głosów i większość taka została zachowana w niniejszej sprawie. Wspólnik T. A.dysponował w każdym wypadku taką kwalifikowaną większością głosów, uprawniającą go do zmiany umowy spółki tylko tymi głosami, bowiem powód miał i ma w tym kapitale tylko 49 udziałów, a więc zdecydowaną mniejszość. Jednocześnie nie miał zastosowania § 3 art. 246 k.s.h., jako że nie była to uchwała dotycząca zmiany umowy spółki, która zwiększałaby świadczenia wspólników lub uszczuplała prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, zatem nie była wymagana zgoda wszystkich wspólników, których dotyczyła. Przedmiotowa uchwała nie uszczuplała praw (...), gdyż powód cały czas posiadał 49 udziałów – taką samą, jaką objął w momencie zawarcia umowy spółki w dniu 2.04.1992 r., o czym świadczy jej treść § 9 pkt 1 ppkt 1 pierwotnej umowy spółki (k. 21). Poza tym uchwała ta odnosiła się więc wyłącznie do uprawnień drugiego ze wspólników, tj. T. A., gdyż uszczuplała jego uprawnienia – w związku ze zmianą wysokości kapitału zakładowego i zmniejszeniem ilości przysługujących mu udziałów, a jak wynika z treści protokołu z dnia 28.04.2011 r., zaskarżona uchwała zapadła za jego zgodą. Niezasadne było więc twierdzenie strony powodowej, że przedmiotowa uchwała dotyczyła podwyższenia kapitału zakładowego, a wręcz przeciwnie – doszło do obniżenia tego kapitału, a co istotniejsze – była to uchwała dostosowująca umowę spółki do treści prawomocnych wyroków sądowych, o czym będzie mowa poniżej.

Spółka (...)złożyła w dniu 29.04.2011 r. do Sądu Rejonowego dla m. W.(...) Wydział Gospodarczy KRS stosowny wniosek, na podstawie którego ujawniono rejestrze zmiany w zakresie wysokości kapitału zakładowego spółki, jak i

ilości udziałów poszczególnych wspólników, dokonane mocą skarżonej uchwały. Obowiązek ten wynikał wprost z art. 254 § 3 k.s.h. i został on przez zarząd pozwanego wykonany.

W związku z tym odnieść się należy do zarzutu powoda, że zaskarżona uchwała uwzględniała kolejne uchwały, które powodowały nieprawidłowe przyjęcie kapitału zakładowego i większości udziałów, a nie powinno to mieć miejsca, więc przedmiotowa uchwała jest nieważna.

Stan faktyczny pomiędzy stronami był w zasadzie bezsporny. Uchwała objęta sporem w niniejszej sprawie miała następującą treść: „Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników – w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego w W.(...)Wydział Gospodarczy z dnia 17.02.2010 r. w sprawie (...)oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r. w sprawie (...)– nadaje nowe brzmienie § 8 pkt 1 umowy spółki: Kapitał zakładowy spółki wynosi 1.815.000 (jeden milion osiemset piętnaście tysięcy) złotych i dzieli się na 1.100 (jeden tysiąc sto) udziałów po 1.650 złotych każdy”. Była to uchwała podjęta w trybie art. 254 k.s.h., z uwagi na zapadłe orzeczenia sądowe. Wynikało to z tego, że w dniu 15.06.2009 r. odbyło się NZW spółki, podczas którego podjęte zostały dwie uchwały: nr 10 i 11, w których podwyższono kapitał zakładowy spółki z kwoty 165.000,00 zł do kwoty 330.000,00 zł i określono sposób objęcia dodatkowych udziałów przez jednego ze wspólników – T. A., jednak wyrokiem z dnia 17.02.2010 r. Sąd Okręgowy w W.(...) Wydział Gospodarczy, w sprawie (...), stwierdził nieważność tych uchwał, zaś apelacja spółki (...)została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W.VI Wydział Cywilny z dnia 23.03.2011 r., w sprawie (...) (k. 55v). Zatem w wyniku tychże wyroków sądowych kapitał zakładowy pozwanej spółki zmalał ponownie o 165.000,00 zł, gdyż o tyle był on podwyższony uchwałą z dnia 15.06.2009 r. Stwierdzenie nieważności uchwały ma bowiem charakter deklaratoryjny. W wyniku uprawomocnienia się wyroku stwierdzającego nieważność uchwały wspólnicy muszą zwrócić wszelkie korzyści i świadczenia, jakie otrzymali na podstawie nieważnej uchwały. Należy bowiem doprowadzić do stanu sprzed podjęcia uchwały i usunąć jej skutki. Całkowite przywrócenie stanu poprzedniego nie zawsze jest możliwe, chodzi natomiast o stworzenie sytuacji maksymalnego zniwelowania skutków uchwały, która została unieważniona lub uchylona. Chociaż wyrok stwierdzający nieważność uchwały nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji, to jego znaczenie polega na tym, że powód zyskuje formalne potwierdzenie nieważności uchwały, która zostaje wyeliminowana z obrotu prawnego, a jej skutki zostają w całości lub w części zniwelowane. Doprowadzenie do stanu sprzed podjęcia nieważnej uchwały nie będzie jednak możliwe w zakresie, w jakim czynności zostały dokonane z udziałem osób trzecich działających w dobrej wierze (por. postanowienie SA w Warszawie z dnia 31.01.2011 r., I ACz 2054/10, „Prawo Spółek” 2011, Nr 4, s. 6).

W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały, chociaż wyrok w tym przedmiocie ma charakter deklaratoryjny, niezbędne jest podjęcie takich czynności, które spowodują przywrócenie stanu, jakby uchwała, co do której stwierdzono jej nieważność, nie została podjęta, co wynika z treści art. 254 k.s.h. W tym przypadku chodziło o zmianę umowy spółki w odniesieniu do wysokości kapitału zakładowego i ilości udziałów.

Faktem jest, że w zaskarżonej niniejszym pozwem uchwale nie wskazano, że kapitał zakładowy spółki ponownie wynosi 165.000,00 zł, a więc tyle, ile wynosił przed jej podjęciem, a według stanowiska strony powodowej to właśnie powinno mieć miejsce. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że w dniu 4.01.2011 r., a więc jeszcze przed prawomocnym stwierdzeniem nieważności uchwał nr 10 i 11 z dnia 15.06.2009 r., odbyło się NZW, podczas którego podjęta została uchwała nr II, którą podwyższono kapitał zakładowy spółki z kwoty 990.000,00 zł do kwoty 1.980.000,00 zł i podzielono ten kapitał na 1.200 udziałów po 1.650,00 zł każdy. Było to bezsporne pomiędzy stronami (k. 76). Jak wynika z odpisu z KRS pozwanej spółki, jeszcze wcześniej, bo w dniu 25.02.2010 r., sąd rejestrowy wpisał zmianę umowy pozwanej spółki w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego z kwoty 330.000,00 zł do kwoty 990.000,00 zł, w wyniku czego wspólnik T. A. objął łącznie 551 udziałów o łącznej wartości 909.150,00 zł (k. 58-60).

Bezsporne było również, że uchwała z dnia 4.01.2011 r., a więc dotycząca podwyższenia kapitału zakładowego (...)z kwoty 990.000,00 zł do kwoty 1.980.000,00 zł, została zaskarżona przez (...)w wyniku wniesienia pozwu o stwierdzenie nieważności uchwały, ewentualnie o jej uchylenie. Wyrokiem zaocznym z dnia 24.11.2011 r., wydanym w sprawie (...), Sąd Okręgowy w W.(...) Wydział Gospodarczy stwierdził nieważność tej uchwały, jednak od tego

wyroku pozwany złożył sprzeciw (k. 69, 75). Jednocześnie strony zgodnie oświadczyły, że jest to jedyna sprawa (oprócz niniejszej) pomiędzy stronami, dotycząca podwyższenia kapitału zakładowego spółki (...)(k. 76).

Zatem na dzień podejmowania zaskarżonej uchwały, tj. na dzień 28.04.2011 r., kapitał zakładowy pozwanej spółki wynosił 1.980.000,00 zł i dzielił się na 1.200 udziałów po 1.650,00 zł każdy. W związku z tym wskazać należy, jak podkreślił Sąd Najwyższy, że zawarta w kodeksie spółek handlowych regulacja przewidująca stwierdzenie nieważności sprzecznej z ustawą uchwały wspólników spółki z o.o. zakłada, że do zanegowania skutków prawnych uchwały sprzecznej z ustawą nieodzowne jest – co do zasady – wydanie, na żądanie określonego podmiotu, zgłoszone w stosownym terminie, odpowiedniego wyroku sądowego. Dopóki nie ma prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność uchwały, dopóty skutki prawne uchwały muszą być respektowane. Możliwość ich nierespektowania, nie tylko przez strony procesu, ale wszystkich wspólników i członków organów spółki, powstaje z mocą wsteczną dopiero po uprawomocnieniu się wspomnianego wyroku. Sankcja sprzeczności uchwały z ustawą – w każdym razie co do praktycznych konsekwencji – zbieżna jest z sankcją ustanowioną na wypadek sprzeczności uchwały z umową spółki bądź dobrymi obyczajami – ujmowaną jako unieważnialność (wzruszalność) uchwały ze skutkiem wstecznym w drodze orzeczenia sądowego wydanego na żądanie uprawnionego (legitymowanego) podmiotu (por. wyrok SN z dnia 16.03.2006 r., sygn. akt III CSK 32/06, OSP 2007, z. 3, poz. 31). Również Sąd Apelacyjny w W. w wyroku z dnia 7.07.2006 r. (I ACa 188/06, Apel.-W-wa 2007, Nr 2, poz. 17) wskazał, że w razie powzięcia uchwały przez zgromadzenie wspólników z naruszeniem bezwzględnie, jak i względnie obowiązujących przepisów prawnych pomimo wadliwości uchwały (jako podjętej z naruszeniem prawa) obowiązuje ona dopóty dopóki sąd wyrokiem konstytutywnym nie orzeknie o jej nieważności (tzw. nieważność względna uchwały). Dodatkowo Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 13.12.2007 r. (I ACa 679/07, Lex nr 370783) podniósł, że z uwagi na wyraźną treść art. 252 § 1 zd. 2 k.s.h., nie ma możliwości ustalania nieważności uchwały zgromadzenia wspólników z mocy samego prawa. W związku z tym uchwała wspólników, nawet dotknięta wadami, które potencjalnie mogą i nawet powinny prowadzić do stwierdzenia jej nieważności, pozostaje w obrocie, a jej skutki prawne muszą być akceptowane dopóki nie ma prawomocnego wyroku wydanego na skutek powództwa wytoczonego na podstawie przepisów art. 252 k.s.h.

Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że w dacie uchwalenia zaskarżonej uchwały (28.04.2011 r.) obowiązująca była uchwała z dnia 4.01.2011 r., podwyższająca kapitał zakładowy do kwoty 1.980.000,00 zł, dzieląca go na 1.200 udziałów po 1.650,00 zł każdy. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego (...)Wydział Gospodarczy z dnia 17.02.2010 r., stwierdzającego nieważność podjętych w dniu 15.06.2009 r. uchwały zgromadzenia wspólników, co nastąpiło z dniem 23.03.2011 r., a więc wydania przez Sąd Apelacyjny (...) Wydział Cywilny wyroku oddalającego apelację, powstał więc, nie tylko w stosunkach między stronami procesu, ale także w stosunkach między spółką a wszystkimi wspólnikami oraz w stosunkach między spółką a członkami organów, taki stan, jakby ta uchwała nie została w ogóle podjęta. Innymi słowy, do chwili uprawomocnienia się wyroku skutki dotyczącej go uchwały należało respektować, a od tej chwili – w granicach określonych w art. 254 § 1 w zw. z art. 254 § 4 k.s.h. – czynić tego już nie można było, i to z mocą wsteczną, tj. także w odniesieniu do okresu poprzedzającego wspomnianą chwilę. Taki sam wniosek dotyczy uchwały z dnia 4.01.2011 r. – do momentu prawomocnego jej uchylenia lub stwierdzenia jej nieważności, co może nastąpić wyłącznie w drodze postępowania sądowego (w tym przypadku w sprawie (...)), funkcjonuje ona w obrocie i wywołuje skutki prawne, które należy respektować. Niezasadne było więc twierdzenie strony powodowej, że uwzględniając treść art. 254 k.s.h., usunąć należało wpisy w rejestrze, które uchwała bezpośrednio spowodowała swoją treścią i wpisy będących konsekwencją stanu prawnego wytworzonego skarżoną uchwałą, a więc dotyczące kolejnych uchwał podwyższających kapitał zakładowy podjętych niewłaściwą większością głosów. Uchwała podwyższająca kapitał zakładowy do kwoty 1.980.000,00 zł została zaskarżona w odpowiednim trybie, jednak nie oznacza to – jak wskazano – że utraciła byt prawny. To może nastąpić dopiero w wyniku prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie (...).

Oznacza to, że w dniu 28.04.2011 r. kapitał zakładowy pozwanej spółki wynosił 1.980.000,00 zł i dzielił się na 1.200 udziałów po 1.650,00 zł każdy. Skoro więc stwierdzono nieważność uchwał nr 10 i 11 z dnia 15.06.2009 r., którymi podwyższono kapitał zakładowy o kwotę 165.000,00 zł i zwiększono liczbę udziałów o 100 (każdy udział wynosił bowiem 1.650,00 zł), to niezbędne było dostosowanie stanu prawnego w odniesieniu do umowy spółki (...)

obowiązującego w dniu podejmowania zaskarżonej uchwały. W konsekwencji prawidłowo ustalono treść § 8 pkt 1 umowy spółki, określając, że kapitał zakładowy spółki wynosi 1.815.000,00 zł i dzieli się na 1.100 udziałów po 1.650,00 zł każdy. Obniżenie wartości kapitału o kwotę 165.000,00 zł (z kwoty 1.980.000,00 zł) i ilości udziałów o 100 (z 1.200) daje właśnie takie wartości. Zatem treść umowy spółki została prawidłowo dostosowana do wyroku Sądu Okręgowego w W.XX Wydział Gospodarczy z dnia 17.02.2010 r., sygn. akt (...), oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 23.03.2011 r., sygn. akt (...). Jednocześnie pozwany dochował terminu określonego w art. 254 § 3 k.s.h., gdyż złożył do sądu rejestrowego stosowny wniosek o zmianę wpisu już dzień po podjęciu przedmiotowej uchwały.

Dodatkowo trzeba podkreślić, że zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy Sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. Na datę wydania wyroku w niniejszej sprawie istniał stan faktyczny i prawny opisany powyżej i on stanowił podstawę wydania wyroku. Jednocześnie nie mieliśmy tu do czynienia z prejudykalnością. Rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania cywilnego, jeżeli orzeczenie, które zapadnie, w tym drugim postępowaniu będzie stanowić podstawę rozstrzygnięcia zawieszzonego postępowania. Zatem wynik innego postępowania musi być objęty podstawą rozstrzygnięcia zawieszzonego postępowania. Chodzi tutaj o sytuację, w której rozstrzygnięcie wydane w innej toczącej się sprawie dotyczyć będzie kwestii o charakterze prejudykalnym dla toczącego się postępowania, bez wcześniejszego rozstrzygnięcia której niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu cywilnym (por. np. wyrok SA w Katowicach z dnia 27.05.2010 r., V ACa 597/09, Lex nr 686895, wyrok SN z dnia 20.12.2005 r., V CK 407/05, Lex nr 462935). Tryb podejmowania uchwał w spółce (...) był prawidłowy w tym sensie, że były one podejmowane zgodnie z orzeczeniami sądowymi. Jeżeli w sprawie (...) zostanie w przyszłości stwierdzona nieważność uchwały z dnia 4.01.2011 r. lub zostanie ona uchylona, z tym, że na podstawie prawomocnego wyroku sądowego, co będzie oznaczać utratę mocy ex tunc, to pozwany będzie zobligowany, z uwagi na treść art. 254 k.s.h., do podjęcia uchwały dostosowującej treść umowy spółki (§ 8 pkt 1) do takiego przyszłego prawomocnego wyroku, analogicznie, jak to miało miejsce w przypadku uchwał nr 10 i 11 z dnia 15.06.2009 r. i uchwały objętej żądaniem pozwu.

Wobec powyższego, ponieważ zaskarżona uchwała nie narusza przepisów kodeksu spółek handlowych dotyczących zmiany kapitału zakładowego spółki z o.o., a w szczególności stanowi urzeczywistnienie zasad przewidzianych w art. 254 k.s.h., gdyż była jedynie uchwałą dostosowującą umowę spółki do ww. wyroków sądowych, powództwo należało oddalić jako niezasadne, a więc należało orzec jak w punkcie I sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty strony pozwanej, jako wygrywającej sprawę w całości, składało się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), gdyż ani nakład pracy pełnomocnika (wniesienie odpowiedzi na pozew i udział w jednej rozprawie), ani charakter sprawy nie uzasadniały zasądzenia wyższego wynagrodzenia. Jednocześnie nie podlegała uwzględnieniu opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa strony pozwanej, gdyż z dowodu jej uiszczenia (k. 50) nie wynika, aby dotyczyła pełnomocnika pozwanego, ani tym bardziej, że tej konkretnej sprawy.

SSR (del.) Tomasz Szancilo